

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน โลกได้ก้าวเข้าสู่ยุคแห่งสังคมความรู้ (Knowledge - Based Society) และสังคมของเทคโนโลยี (Technology Society) ซึ่งเป็นสังคมที่นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในทุวงการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวงการการศึกษาที่จำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและทันต่อความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยี การแสวงหาความรู้มิได้จำกัดอยู่เฉพาะภายในห้องเรียน ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนและรับข้อมูลข่าวสารได้จากสื่อต่างๆ ด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โลกจะถูกหล่อหลอมรวมกันเป็นหนึ่งเดียวแบบไร้พรมแดน กิจกรรมต่างๆ จะถูกเชื่อมโยงเข้าถึงกัน ข้อมูลข่าวสาร ความรู้กระจายอย่างทั่วถึงกัน และการที่โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วการใช้งานด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตจึงเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีความหมายใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกเหนือจากเทคโนโลยีการศึกษาอื่นๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ เป็นต้น ทั้งนี้ยังเป็นการศึกษาตามประสงค์ (Education on Demand) สามารถศึกษาได้ด้วยตนเองจนทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองได้ (Barnie, 2004)

ในปัจจุบันได้มีการนำเอาคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางใช้งานร่วมระบบอินเทอร์เน็ตจึงเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษาที่สำคัญที่เข้ามามีบทบาทในการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดทางการศึกษาที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของการนำเอาระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต มาบูรณาการเข้ากับการเรียนการสอน ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (K-12) โดยใช้คอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการสืบค้นหาข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา เช่น รายงานวิจัยและการเรียนการสอนที่เผยแพร่ไว้บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ทั้งยังมีบริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ การสนทนาผ่านเครือข่าย และการถ่ายโอนแฟ้มข้อมูล ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ทั้งสิ้น (Novello, 1998)

แนวโน้มของการศึกษาในอนาคตจะเป็นการสนับสนุนให้ผู้เรียนใช้งานคอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ และนำไปสู่วิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-Directed Learning) ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจะต้องมีความรับผิดชอบ วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ของตนเอง

วางแผนการเรียน ตั้งเป้าหมายในการเรียนแสวงหาแหล่งความรู้และสื่อการศึกษาที่ใช้ในการเรียนรู้ และประเมินผลการเรียนรู้ของตนเอง (คำพิชัย ปราณิราช, 2542, น. 65-67)

การเรียนรู้ทางอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามความสามารถและเหมาะสมเรียนรู้ ตามความสนใจของผู้เรียน การพัฒนาและปลูกฝังความรับผิดชอบต่อการเรียนจึงควรเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก โดยเริ่มตั้งแต่ระดับประถมศึกษาแล้วพัฒนาขึ้นเรื่อยๆ โดยต้องมีการปลูกฝังความรับผิดชอบจนเป็นนิสัย โรงเรียนควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งคอยส่งเสริมให้คำแนะนำเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ให้เด็กมีความคิดเป็นของตนเอง สามารถช่วยเหลือตนเองจนทำให้เด็กเกิดความรับผิดชอบในที่สุด (Hedge, 2005)

การวิจัยเกี่ยวกับการใช้สื่อคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้คอมพิวเตอร์ในการสอนของครูที่ผ่านมา ซึ่งให้เห็นว่าประสิทธิภาพของสื่อส่งผลในทางที่ดี (Positive) ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังเช่น ผลการวิจัยของยาร์โบรห์ (Yarbrough, 2002) ซึ่งได้สำรวจรูปแบบต่างๆ เพื่อประยุกต์ใช้คอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในการสอนระดับประถมศึกษา พบว่าการใช้งานคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตสามารถนำมาใช้เป็นสื่อในการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้

จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยเห็นความสำคัญที่จะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานทางด้านคอมพิวเตอร์ในการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับประถมศึกษา ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ได้จัดสรรคอมพิวเตอร์ให้กับโรงเรียนในสังกัด หากแต่ในการแข่งขันทางวิชาการในแต่ละครั้ง ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 ยังไม่มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ รวมทั้งการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนยังไม่มีให้นำคอมพิวเตอร์เข้ามามีส่วนร่วมเท่าที่ควร ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์อย่างเหมาะสมสำหรับนักเรียน เพื่อให้เกิดทักษะและความชำนาญในการเตรียมตัวที่จะพัฒนาการศึกษาของตนเอง ทั้งนี้เมื่อนักเรียนมีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ตในการศึกษาหาความรู้ได้แล้ว ย่อมจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการที่จะนำไปใช้ในการศึกษาหาความรู้ในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ผลของการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้รู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่างๆ ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความรับผิดชอบของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ในการนำเทคโนโลยีมาใช้

เพื่อการศึกษา และสอดคล้องกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาผ่านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) เป็นกรณีศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย มีดังต่อไปนี้

1. ศึกษาพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่อการใช้งานด้านคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนสำหรับการเรียนการสอนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
2. ศึกษาลำดับความสำคัญของแต่ละพฤติกรรมที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3
3. ศึกษาพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์อย่างเต็มประสิทธิภาพของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3

มีขอบเขตของปัญหาในการวิจัยมีดังต่อไปนี้

1. ทราบถึงการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับนักเรียนชั้นประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3
2. ทราบถึงการให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3
3. ทราบถึงพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ขององค์กรเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3

1.4 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ 1 เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอน คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 50 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ 2 เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอน คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำบลวังยาว อำเภอด่านช้างจังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 50 คน

กลุ่มเป้าหมายที่ 3 เพื่อศึกษารูปแบบพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอน คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำบลองค์พระ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 50 คน

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับมีดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมที่มีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอนในระดับนักเรียนชั้น ประถมศึกษา
2. เพื่อทราบถึงลำดับความสำคัญของแต่ละพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอน ที่มีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน
3. เพื่อทราบถึงพฤติกรรมการใช้งานคอมพิวเตอร์ของครูผู้สอน แนวโน้ม หรือทิศทางของการจัดการเรียนการสอน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

พฤติกรรม หมายถึง การแสดงและกิริยาท่าทางซึ่งสิ่งมีชีวิต ระบบหรืออัตลักษณ์ ประดิษฐ์ ที่เกิดร่วมกันกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งรวมระบบอื่นหรือสิ่งมีชีวิตโดยรวมเช่นเดียวกับ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ พฤติกรรมเป็นการตอบสนองของระบบหรือสิ่งมีชีวิตต่อสิ่งเร้าหรือการ รับเข้าทั้งหลาย ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอก มีสติหรือไม่มีสติระลึก ชัดเจนหรือแอบแฝง และ โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจ

ความรับผิดชอบต่อการสอน หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เอาใจ ใส่ต่อการสอนและการทำงานอย่างละเอียดรอบคอบ มีความพยายามเพื่อให้ผลงานออกมาบรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมายและทันเวลา

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการ ศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3